

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 150/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 5To/81/2022 z 3. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa neúplnou ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, zákonné odsúdenie podľa čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 3 a uloženie trestu na základe zákona podľa čl. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež navrhuje zrušiť namietaný rozsudok, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať finančné zadostučinenie. Okrem iného tiež žiada, aby mu ústavný súd ustanovil v konaní právneho zástupcu.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol spolu s ďalšími dvomi spoluobžalovanými rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 5T/36/2022 z 3. júna 2022 uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. a) a c) s poukazom na § 138 písm. j) vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Za uvedený trestný čin bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov a 6 mesiacov, ochranný dohľad a trest prepadnutia veci. V rámci hlavného pojednávania sťažovateľ spolu s ďalšími spoluobžalovanými vyhlásil vinu podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a dokazovanie sa vykonalo len vo vzťahu k výrokom o treste, náhrady škody a ochranného opatrenia. Proti rozsudku okresného súdu vo vzťahu k výroku o treste podali odvolanie sťažovateľ

spolu s ďalším spoluobžalovaným a prokurátor. Krajský súd namietaným rozsudkom zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste sťažovateľa a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov, ochranný dohľad a trest prepadnutia veci s odôvodnením, že sa stotožnil s odvolacími námietkami prokurátora v tom, že okresný súd neuložil sťažovateľovi zákonný a spravodlivý trest. Dospel k záveru, že absentoval dôvod sťažovateľovi mimoriadne znížiť trest odňatia slobody podľa § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona *per analogiam*, pričom samotné vyhlásenie viny takýto dôvod nezakladá. Inštitút mimoriadneho zníženia trestu je namieste aplikovať v prípade páchatel'ov, ktorí pred spáchaním skutku viedli riadny život, k trestnej činnosti sa od počiatku priznávajú, skutok ľutujú a pomáhajú orgánom činným v trestnom konaní a súdom pri jeho objasňovaní. Okresný súd v prípade sťažovateľa však žiadnym adekvátnym spôsobom neodôvodnil, prečo v prípade sťažovateľa pristúpil k aplikácii tohto inštitútu s poukazom na jeho predošlých deväť odsúdení, špeciálnu recidívu a opätovné spáchanie obzvlášť závažného zločinu.

3. Sťažovateľ v rámci podaného odvolania okrem iného namietal aplikáciu ustanovenia § 38 ods. 5 a 6 Trestného zákona s odôvodnením, že predošlé jeho odsúdenia už boli zohľadnené v rámci právnej kvalifikácie skutku, čím dochádza k porušeniu princípu *ne bis in idem*. Prokurátor namietal, že okresný súd opomenul vo vzťahu k sťažovateľovi zvýšiť dolnú hranicu trestnej sadzby v zmysle § 38 ods. 6 Trestného zákona. Krajský súd k námietkam strán uviedol, že okresný súd v rámci skutkovej vety neuviedol aj ďalšie predošlé odsúdenie sťažovateľa za druhovo totožný obzvlášť závažný zločin a krajský súd uvedené pochybenie napraviť nemohol, keďže rozsudok okresného súdu nebol odvolaním napadnutý aj vo vzťahu k výroku o vine. Z uvedeného dôvodu preto krajský súd nevyhovел námietke prokurátora a vzhliadol dôvodnosť námietky sťažovateľa.

II.

4. Sťažovateľ sa nestotožňuje s názorom krajského súdu, že nemohol prihliadnuť na pochybenie okresného súdu vo vzťahu k výroku o vine s poukazom na § 317 ods. 1 druhú vetu Trestného poriadku, podľa ktorého „*Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.*“. Sťažovateľ zastáva názor, že krajský súd bol povinný prelomiť svoj obmedzený revízny prieskum a zasiahnuť aj do výroku o jeho vine. Tiež namieta nesprávne právne posúdenie zisteného skutku. Tvrdí, že nie je možné, aby mohol jeden skutok spáchať sám a sčasti spoločným konaním s inými osobami. Tiež namieta, že nie je podľa jeho názoru možné, aby jeden skutok trval takmer päť mesiacov bez toho, aby išlo o pokračovací, opakovaný alebo trváci trestný čin. Zo skutkovej vety rozsudkov všeobecných súdov tiež podľa jeho názoru nevyplýva, že by neoprávnene predal psychotropnú látku, a rovnako z nej nevyplýva akékoľvek jeho prepojenie so psychotropnými látkami, ktoré boli zaistené spoluobžalovaným. Sťažovateľ považuje namietaný rozsudok tiež za nepreskúmateľný a zmätočný.

III.

5. Ak zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (III. ÚS 1/04). Sťažovateľ nemá

na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú má právomoc ústavný súd. Toto „poradie“ nemôže sťažovateľ ovplyvniť, i keď následkom je predĺženie celého konania. Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie je úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017) s tým, že v súlade s § 124 zákona o ústavnom súde mu zostáva zachovaná lehota na podanie ústavnej sťažnosti aj proti rozhodnutiu napadnutému mimoriadnym opravným prostriedkom.

6. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

7. Vo vzťahu k námietke spočívajúcej v nesprávnom právnom posúdení skutku možno uviesť, že sťažovateľ v konaní na okresnom súde mohol využiť svoje právo a nevyhlásiť to, že sa cíti byť vinný zo skutku, pre ktorý bola podaná obžaloba. V takomto prípade by sa okresný súd pri rozhodovaní o obžalobe musel vysporiadať s jeho námietkou posúdenia skutku a táto námietka mohla byť predmetom opravných prostriedkov; či už odvolania alebo dovolania. Sťažovateľ sa tým, že urobil vyhlásenie o svojej vine, zbavil právnych prostriedkov, ktoré mu Trestný poriadok priznáva na ochranu jeho práv (pozri tiež III. ÚS 298/2022).

8. Podľa § 368 ods. 1 a ods. 2 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371. Ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

9. Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

10. Podľa § 370 ods. 1 druhej vety Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plynie lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

11. Ako už ústavný súd rozhodol, otázka posúdenia, či v konkrétnej veci sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Ústavný súd sa pri posudzovaní prípustnosti dovolania z pohľadu nutnosti jeho vyčerpania ako podmienky prípustnosti ústavnej sťažnosti (t. j. pri posudzovaní, či v konkrétnom prípade ide o účinný prostriedok nápravy) môže obmedziť výlučne na formálne posúdenie jeho prípustnosti. V trestnom konaní dovolanie neprichádza do úvahy ako účinný prostriedok nápravy vtedy, ak nejde o rozhodnutie uvedené v § 368 ods. 2 Trestného poriadku (pozri tiež IV. ÚS 346/2021). O takéto rozhodnutie však v prípade sťažovateľa nejde, keďže proti namietanému rozsudku krajského súdu

(v časti výroku o treste), ktorým sám vo veci rozhodol, je dovolanie pri splnení zákonných podmienok v zmysle § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku prípustné.

12. Ústavný súd vlastným šetrením za súčinnosti okresného súdu zistil, že sťažovateľ proti namietanému rozsudku krajského súdu nepodal dovolanie. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť, keďže sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu zákon priznáva.

13. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2023

Robert Šorl
predseda senátu